

BYZANC A BARBAŘI

Barbaři

- barbar - původně člověk hovořící nesrozumitelným jazykem
- Thukydides (460-395 př. Kristem) – rozdělení světa na Helény a barbary je danost
- Římané převzali slovo barbar i jeho pojetí – zotročení barbarů vnímali jako náboženskou povinnost
- Byzantinci – převzali řecko-římskou koncepci
- Origenes (180-253) „Barbaři, kteří přijali Slovo Boží, se stanou poslušnějšími zákona a mírnějšími.“
- k barbarům nebyli vysíláni misionáři

Konstantin Veliký (272-337, 306-337)

- byzantský císař – vrchní vládce celého území římské říše
- princip zahraniční politiky – neuznávat územní ztráty, barbarská království proto nepovažovali za zcela samostatná
- systematické studium barbarů – mravy, obyčeje, tradice
- podklady pro zahraniční politiku
- církevní organizace u barbarů se formovala prostřednictvím vazeb na pohraniční říšská biskupství

Constantius II. (337-361)

- proces obracení barbarů dostal nový, politický rozměr
- Gótové a Sarmaté „otřesení svou porážkou uvěřili křesťanskému náboženství“ (Sókrates Scholastikos) (380-439)
- 356 – poselstvo do „Indie“ (jižní Arábie)
- představa – christianizace barbarské země proměňovala nejen v součást církve, ale také impéria

Valens (364-378)

- války na všech hranicích impéria
- snažil se o upevnění osobní moci za pomoci družiny vytvářené z pokřtěných barbarů
- podporoval ariánství
- růst vlivu mnichů
- 9. srpna 378 – bitva u Adrianopole
- 19. srpna 379 – zvolán císařem Theodosios I.

Barbaři a křesťanství

- nepřátelé říše i nepřáteli křesťanství
- 357 – pronásledování křesťanů v Persii
- křesťanství nezajišťovalo podmínky pro politické vazby mezi Římany a Góty
- 340-341 – Eusebios Nikomedijský ustanovil Wulfilu biskupem
- 348 – Wulfila spolu s dalšími křesťany přešel na říšské území před Athanarichovým pronásledováním
- 2. pravidlo 2. ekumenického koncilu – „Boží církve u národů jiných plemen musí být spravovány podle zachovávaných zvyklostí otců.“
- misijní činnost komplikovaly vztahy mezi křesťanskými proudy

Theodosios I. 347–395, 379–395)

- 383 – římským občanem jenom ten: „kdo vyznává víru v jediné Božství Otce a Syna a Ducha svatého podle apoštolského naučení a evangelijního učení!“
- „Jenom oni se smějí nazývat pravými křesťany. Všem ostatním se přisuzuje bezectnost heretiků!“
- 391 – všechny náboženské obřady v pohanských chrámech prohlášeny za přečin proti císaři

Jan Zlatoústý (347 či 349-407)

- pokřtěn 369
- 386 – vysvěcen na kněze, kázání v Antiochii
- 398-403 – arcibiskupem v Konstantinopoli
- kázání v chrámu sv. Pavla v Konstantinopoli – „i lidi podobné zvířatům přivede víra k takové zbožnosti, že se stanou součástí stádce s normálními pokojnými lidmi. Dnes vidíte, že nejbarbarštější z lidí stojí společně s Kristovými ovce v chrámu.“
- „Než sedět doma, je lepší a užitečnější vyjít na cesty.“
- „Apoštolové dali zákon Peršanům, Římanům, Thrákům, Skythům, Indům, Maurům a celému světu.“
- ptolemajský biskup Sinesius (370-414), 397-400 pobýval v Konstantinopoli, kritika zdejších poměrů – „vládce nesmí dovolit vyzbrojit ty, kteří nebyli vychováni v jeho zákonech!“

Byzantská státní moc

- přijímání uprchlíků – urozených imigrantů i celých skupin přecházejících na její stranu
- oficiální doktrína nezahrnovala etnické předsudky, nevedla k násilné romanizaci
- hlavní podmínka pro cizí etnika – podřídit se impériu a zachovávat jeho zákony
- diskriminace – jinověrců a heretiků – podle zákonů – Židé, pohané a heretici nesmí být přijímáni do státní a vojenské služby
- Židé – řecko-jazyční, ztotožnění s byzantskou kulturou, integrování do společnosti

Byzanc a Persie

- intenzivní vzájemné ovlivňování
- armády podobná organizace – důraz na jezdecko, obdobná taktika a teorie vedení války
- Husrav I. (531-579) – zavedl daňový systém podle byzantského vzoru, posléze převzat Araby
- byzantský dvorský ceremoniál ovlivněn perským
- adopce následníka trůnu jedné říše vládcem druhé říše – šáh Jazdkart I. (399-421) adoptoval Theodosia II.
- 422 – mírová smlouva, tolerování křesťanů a zoroastriánů
- šáh Firuz (459-484) – podpořil nestoriány